

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2005

CZECH

HIGHER LEVEL

**Friday 10th June
Morning 9.30 a.m. – 12.30 p.m.**

Přečtěte si pozorně celý text a odpovězte na otázky ve všech třech částech. Odpovězte vlastními slovy a pouze na základě textu. Všechny otázky musí být zodpovězeny v českém jazyce.

Část 1

[30 bodů]

JÍT ZA PRACÍ?

1. Evropané nejsou ochotni stěhovat se za prací. Raději zůstávají na podporách v nezaměstnanosti. Třeba celé roky. I když třeba v jiné části země nebo v jiných zemích Evropy by práci sehnali.

Když v říjnu General Motors oznámila další kolo propouštění v Německu, nevyvolalo to žádné hromadné stěhování ani z Bochumi, ani Rüsselsheimu, o které šlo. Deset tisíc zaměstnanců zůstává ve svých městech a žádá o podpory. Jak říká Werner Tquis, mluvčí úřadu práce v Bochumi, za prací se lidé nejsou ochotni stěhovat a opustit rodný dům nebo město.

2. Německo není výjimkou. Stejně je tomu v jiných evropských zemích, kde velká většina z osmnácti milionů nezaměstnaných Evropanů ani nepomyslí na to, že by se mohli za prací odstěhovat jinam, třeba do severní Itálie nebo do Anglie. Ekonomové vidí nepohyblivost pracovních sil jako velký problém a jednu z hlavních překážek ekonomického rozvoje. Přitom mobilita pracovních sil by nejen snížila nezaměstnanost a s tím problémy v jedné oblasti, ale zároveň by pomohla ekonomickému růstu v těch částech země, kde pracovní síly potřebují.

3. Klasickým příkladem země, kde se pracovní síly pohybují podle potřeby, jsou USA. Například Silicon Valley absorbuje každý rok desítky tisíc nových pracovníků a stejně tak jich desítky tisíc odchází. Říká se, že tajemství úspěchu Silicon Valley je právě čilá intelektuální výměna. Být dlouho na jednom místě není v USA zásluhou, ale podezřele to zavání malou flexibilitou a nespolehlivostí.

Srovnajme to s Evropou. V roce 2000 se z jedné oblasti do druhé v rámci jedné země stěhovalo pouze 1,4 procenta lidí ve srovnání s USA, kde odpovídající údaj byl 5,9 procenta. Ještě horší je situace, pokud jde o stěhování mezi jednotlivými členskými zeměmi EU. Pouze 0,1 procenta lidí využilo možnosti hledat zaměstnání v jiné členské zemi Evropské unie, zatímco v USA se 2,5 procenta lidí přestěhovalo z jednoho státu do druhého.

4. Proč je tomu tak? Němci to nazývají heimat. Představuje to vlast, domov, zázemí. Podle nejnovějších průzkumů jsou dnes Evropané stejně vázání na rodný kraj či město jako před lety, kdy ještě nebyli ve společné Evropské unii. Ani půlstoletí sjednocování tyto vztahy prakticky neovlivnilo. Obyvatelé Sicílie se raději vyrovnávají s dvacetiprocentní nezaměstnaností, než by se odstěhovali na sever Itálie, do Trentu nebo do Verony, kde je nezaměstnanost jen tříprocentní. Vzhledem k současnému systému sociálních dávek v nezaměstnanosti naděje na změny prakticky nejsou.

5. Tato situace ale neplatí pro všechny. Zcela jiná situace je u mladé generace, zejména u manažerů, vědců, výzkumníků. Tam je mezinárodní kariéra naopak vítaná. Být in dnes pro mladé lidi prahnoucí po úspěchu a kariéře znamená žít na řadě míst najednou. Pracovat třeba v Berlíně, žít v Paříži a přítelkyni či manželku mít v Londýně. To však jde jen o úzkou skupinu velmi schopných, po kariéře toužících lidí.

Jinak i mobilita studentů v EU je zatím pouhým mýtem. Vůbec nejsou běžné situace, že studenti jedné země se vydávají studovat do jiné členské země EU, i když nemají důvody váhat. Zkušenosti nabírají nanejvýš z prázdninových brigád, praxí či kurzů. Výměna studentů v rámci EU se pohybuje jen kolem pěti procent, v rámci hlavního výměnného programu Erasmus je to jen jedno procento všech studentů. Zdá se, že i pro studenty platí, že doma je nejlíp.

6. Evropa i dnes, třináct let po historické Maastrichtské smlouvě, jež zbourala zbývající ekonomické, obchodní a další bariéry, zůstává slepencem 25 jednotlivých zemí. Každá z nich má vlastní systém vzdělávání, mnohdy nekompatibilní s ostatními členskými zeměmi. Liší se pracovními zákony, vysokoškolskými tituly, systémem zdravotního i důchodového pojištění, nemluvě o bludišti kafkovské byrokracie. Základní překážkou zůstává skutečnost, že jednotlivé členské země EU nejsou ochotny uznat kvalifikaci získanou v jiné členské zemi. Například v Německu si nemůžete otevřít kadeřnictví, pokud nemáte německý výuční list. V Řecku to může trvat dva až tři roky, aby vám diplom z nějaké členské země uznali. Ve Francii loni zatkli britského lyžařského instruktora, který trénoval účastníky kurzu, ale měl k tomu jen britské osvědčení. Řada italských bank například odmítá otevřít účet cizincům, i když jsou z členské země EU.

Mobilita pracovních sil je podle ekonomů nezbytnou podmínkou dalšího rozvoje Evropské unie. lidé zatím nejsou ochotni se stěhovat a mnohdy jim to stěžují nejrůznější zákazy a nařízení. A tak Evropa zůstává nesjednocená. Zůstává mozaikou jednotlivých národů, které si žijí po svém. Kdy a zda se to změní, nikdo nedokáže odhadnout.

(upraveno podle 100 + 1 zahraniční zajímavost)

1. Vysvětlíte vlastními slovy: [5 bodů]
 - a) absorbuje
 - b) flexibilita
 - c) sjednocování
 - d) nekompatibilní
 - e) kvalifikace
2. Co podle autora znamená „heimat“? [5 bodů]
3. Vysvětlí vlastními slovy co znamená mobilita pracovních sil? [5 bodů]
4. Jaký je rozdíl v přístupu ke stěhování za prací v Evropě a v USA? [5 bodů]
5. Liší se mladá generace Evropanů od té starší? Pokud ano, v čem? [5 bodů]
6. „...nemluvě o bludišti kafkovské byrokracie“ – vysvětlíte vlastními slovy, proč podle vás autor použil tuto frázi. [5 bodů]

Část 2

[30 bodů]

Napište komentář (minimum 100 slov), ve kterém vysvětlíte svůj názor na následující tvrzení z textu:

„A tak Evropa zůstává nesjednocená. Zůstává mozaikou jednotlivých národů, které si žijí po svém...“

Část 3

[40 bodů]

Napište esej (minimum 300 slov) na jedno z následujících témat:

1. „Všude dobře, doma nejlíp...“
2. Proč je má země výjimečná?